

Σεμινάριο ΜΠΣ Κοινωνιολογία (ΓΕΣ01) Χ.Ε. 2018-2019

Πολιτισμός και Κοινωνική Ανισότητα: Θεωρητικές και Μεθοδολογικές Προσεγγίσεις

Διδάσκων: Βασίλης Αράπογλου

Περιεχόμενο σεμιναρίου:

Το σεμινάριο επικεντρώνεται στη σύνθετη σχέση πολιτισμού και κοινωνίας και στο ρόλο της κουλτούρας στην αναπαραγωγή, την ενδυνάμωση ή την αμφισβήτηση των υπαρχουσών δομών ανισότητας, σχέσεων εξουσίας και καταπίεσης με όρους τάξης, φύλου, φυλής και έθνους. Συνδυάζοντας θεωρητικό στοχασμό και εμπειρική έρευνα το σεμινάριο αποτελεί μια εισαγωγή στη μελέτη σύνθετων κοινωνικών φαινομένων όπως ο κοινωνικός αποκλεισμός, η φτώχεια και ο ρατσισμός. Με αφετηρία τα έργα σημαντικών στοχαστών όπως οι Bourdieu, Bauman, Sayer, Sennett, Wacquant, Paugam, Hall, Rex, Young, Butler, και Fraser το σεμινάριο επιδιώκει να αναδείξει πως διαπλέκονται οι υλικές και συμβολικές ανισότητες στην καθημερινότητα, και πως αντιμετωπίζονται μέσα από τη διαπάλη εμπεδωμένων πρακτικών κυριαρχίας-υποταγής και εγχειρημάτων κοινωνικής χειραφέτησης και αλλαγής.

Οι συναντήσεις αναπτύσσονται σε δυο ενότητες που έχουν θεωρητικό και εμπειρικό προσανατολισμό αντίστοιχα και καλύπτουν τα ακόλουθα θέματα μελέτης:

1. Η εμπειρία της τάξης και της διάκρισης
2. Τόποι της φτώχειας, της αποστέρησης, και του αποκλεισμού.
3. Παλιοί και νέοι ρατσισμοί- εθνότητες και διασπορές
4. Γυναικεία καταπίεση και έμφυλες σχέσεις εξουσίας
5. Πολιτικές κοινωνικής ένταξης: σύγχρονα διλήμματα και προκλήσεις

Σε κάθε ένα από τα θέματα μελέτης επιχειρείται να αναδειχθεί πως τα συναισθήματα, τα νοήματα και τα συστήματα αξιών ομάδων και κοινοτήτων μπορούν να συμβάλλουν στην συγκρότηση είτε ιεραρχικών σχέσεων και ανταγωνιστικών ταυτοτήτων είτε ισότιμων και συνεργατικών σχέσεων στην καθημερινή ζωή. Επισημαίνεται το πώς ευρύτερες κοινωνικές διαδικασίες, όπως ιδεολογίες, συλλογικές αναπαραστάσεις, κόσμοι της τέχνης, ταξικές κουλτούρες, πολιτισμικοί θεσμοί και κοινωνικές πολιτικές, δημιουργούν ή αποδομούν συμβολικά σύνορα, συσκοτίζουν ή αποκαλύπτουν την ανισότητα.

Ο στόχος είναι η εξοικείωση των φοιτητών-τριών με σημαντικά θεωρητικά, ερμηνευτικά εργαλεία και μεθοδολογικές στρατηγικές σε διεθνείς μελέτες της ανισότητας. Επιπλέον το σεμινάριο θα δώσει την ευκαιρία συζήτησης και προβληματισμού σε μελέτες πεδίου γύρω από ζητήματα, όπως η φτωχοποίηση και η κοινωνική επισφάλεια, οι λόγοι (discourses) περί φτώχειας, προσφυγικής και ανθρωπιστικής κρίσης, οι έμφυλες και φυλετικές διακρίσεις, οι κουλτούρες αμφισβήτησης και αλληλεγγύης, οι πολιτικές κοινωνικής ένταξης στη σύγχρονη Ελλάδα.

Ενδεικτική βιβλιογραφία/ Indicative bibliography:

- Ahmed, S. (2013). *The cultural politics of emotion*. Routledge.
- Bauman, Z. (2004). *Work, consumerism and the new poor*. McGraw-Hill Education (UK).
- Back L & Solomos J (2000) Theories of Racism,
- Bourdieu, P. 1984. *Distinction: A Social Critique of the Judgment of Taste*. London: Routledge.
- Bourdieu, P., Accardo, A., & Balazs, G. (1999). *The weight of the world: Social suffering in contemporary society* (pp. 123-129). Stanford, CA: Stanford University Press.
- Butler, J. (1998) *Merely Cultural*. New Left Review.
- David Grusky (ed), *Social Stratification: Class, Race and Gender in Sociological Perspective*. Boulder, CO. Westview Press.
- Fraser, N. (2014). *Justice interruptus: Critical reflections on the "postsocialist" condition*. Routledge.
- Hall, S. (1992) 'New Ethnicities' in Donald, J and Rattansi, A (eds.) (1992) "Race", Culture, Difference, London: Routledge.
- Mingione, E. (2005), *Urban poverty and the underclass*. John Wiley & Sons
- Paugam, S. (2017) "Poverty and Attachment Regimes in Modern Societies." In *Soziale Bildungsarbeit-Europäische Debatten und Projekte*, pp. 9-27. Springer VS, Wiesbaden.
- Sayer, A. (2005) *The Moral Significance of Class*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Sennett, R. (2004). *Respect: The formation of character in an age of inequality*. Penguin
- Skeggs, B. (2004) *Class, Self, Culture*, London and New York: Routledge.
- Wacquant, L. (2008). *Urban outcasts: A comparative sociology of advanced marginality*. Polity.
- Stevenson, D. (2003)
- Young, I. M. (2002). *Inclusion and democracy*. Oxford University Press